

DLBR Økonomi

Business Check

Stivelseskartofler

2013

PARTNER I

DLBR®

Business Check Planteproduktion 2013

Hæftet er produceret i et samarbejde mellem de lokale DLBR-virksomheder og Videncentret for Landbrug P/S, Økonomi og Planter & Miljø.

Redaktion Ove Lund, ovl@vfl.dk, Jacob Krogh, jkg@vfl.dk, Erik Maegaard, erm@vfl.dk, Arne Oksen, aro@vfl.dk

Deltager i produktionen Michael Højholdt, mih@vfl.dk

Layout Inger Camilla Fabricius, icf@vfl.dk / Connie Vyrztz Pedersen, cvp@vfl.dk

Grafik Connie Vyrztz Pedersen, cvp@vfl.dk

Fotos Lars Møller, GartneriRådgivningen, Claus Nielsen, AVK-Langholt, Lars V. Pedersen, LandboNord og Colourbox

Udgiver DLBR, Agro Food Park 15, Skejby, DK-8200 Aarhus N, +45 8740 5000, www.dlbr.dk

Udgave 1. udgave - december 2014

Indhold

Kolofon	2
Indhold	3
Formål	4
Brug Business Check til sammenligning	4
Brug økonomiske sammenligningstal til planlægning	5
Forbedringsmuligheder på bedriften	6
Datagrundlag	7
Opbygning af tabeller	7
Business Check Planteproduktion 2013 - Stivelseskartofler	8
Resultater fra Business Check Stivelseskartofler	8
Spredning i "Rest til jordleje ekskl. EU-støtte"	8
Omkostninger	9
Planteproduktion - stivelseskartofler	10
Nøgletal og begreber	14

Formål

Business Check Stivelseskartofler er en sammenligning af bedrifteres økonomiske resultat bedrift for bedrift, baseret på driftsgrensanalyser. Der sættes fokus på én driftsgren ad gangen. I dette hæfte er der resultater for driftsgrenen stivelseskartofler, og det er en udvidelse til Business Check Planteproduktion. Læsere med interesse i andre salgsafgrøder og grovfoderproduktion henvises til hæftet Business Check Planteproduktion og Business Check Kvæg. Business Check stivelseskartofler er for planteavlere, der har fået lavet en driftsgrensanalyse i årsrapporten for deres produktion af stivelseskartofler.

Hæftet omfatter bedrifter med stivelseskartofler. Resultatet opgøres, efter at alle inputfaktorer er blevet aflønnet, herunder ejers arbejdsindsats og forrentning af hele den investerede kapital. Med Business Check-resultatet kan man se, hvad der er tilbage i overskud til dækning af risiko ved produktionen.

Med Business Check er der et godt grundlag for at sammenligne egne resultater med andres. Screeningen af økonomien i driftsgrenen giver et godt grundlag for at vurdere på hvilke områder, der er potentiale for forbedringer, og hvor det går rigtig godt.

Brug Business Check til sammenligning

Det primære formål med denne publikation er anvendelse til individuel sammenligning af resultater mellem bedrifter, og styrken i disse tal er, at der er en konkret bedrift bag tallene i hver søjle.

Publikationen kan i sin umiddelbare form anvendes som sammenligningsgrundlag for en driftsgrensanalyse i egen årsrapport og dermed være med til at sætte fokus på de enkelte poster som f.eks. maskinomkostninger, dækningsbidrag og afkastningsgrad.

Forrentningen af den investerede kapital tager udgangspunkt i den enkelte ejendoms gennemsnitligt betalte rente, men da renteniveauet svinger fra år til år, er det relevant at korrigere

til et ensartet renteniveau. Til dette formål er der beregnet en korrektionslinje, der viser konsekvenserne på resultatet, når man ændrer den individuelle rente til en fælles sats. Som fælles sats er anvendt 2 pct. i rente på jordværdien og 4 pct. på andre aktiver.

Business Check er særdeles velegnet til erfagrunder, der ønsker at sammenligne økonomiske resultater af produktionen - helt til bundlinjen - uden at dele oplysninger om formue og privatøkonomi.

Resultaterne i hæftet kan desuden anvendes som grundlag for at vurdere budgetter ved ændringer i bedriftens fremtidige produktion.

Brug økonomiske sammenligningstal til planlægning

Samlingen af driftsgrensanalyser i dette hæfte viser en bred vifte af forskellige resultater og sammensætning af omkostningstyper på en række vidt forskellige bedrifter. Driftsgrensanalysen leverer i sig selv kun et overblik over økonomien i den enkelte driftsgren i det enkelte år, mens benchmarkingen placerer ens egen produktion, i forhold til hvad andre landmænd har formået at opnå i samme periode. Hverken driftsgrensanalysen eller benchmarkingdelen beskriver, hvilken indsats der skal iværksættes for at skabe en given forbedring.

Dermed er driftsgrensanalysen og inspirationen fra dette hæfte kun første skridt på vejen i den egentlige analyse af bedriftens muligheder og forbedringspotentialer.

Det kunne eksempelvis være at finde ud af, om maskinomkostningernes niveau, i året der gik, skyldes noget ekstraordinært

for det aktuelle år, eller om den nuværende drift af marken blot er for dyr og bør ændres.

Driftsgrensanalysen og sammenligning i Ø90-Benchmarking eller Business Check kan anvendes til at afklare de områder, hvor der især kan opnås forbedringer. Når disse områder er identificerede, vil det være nærliggende at gennemføre forskellige alternative beregninger og vurdere konsekvenser af mulige tiltag.

Resultater fra et enkelt års analyse er som regel et spinkelt grundlag at vurdere driften på længere sigt, men man kan bruge et enkelt års resultat som grundlag for vurdering af påtænkte tiltag - dog bør man ikke lade et enkelt års dårlige resultater medføre, at der laves om på det der normalt fungerer optimalt. Med andre ord - der bør ses på resultater over flere år som grundlag for beslutning om tiltag.

Forbedringsmuligheder på bedriften

Når man skal vurdere eget resultat i forhold til andres, og vurdere hvor der især er potentiale for forbedringer, kan en såkaldt fraktilanalyse være et godt udgangspunkt.

I tabel 1 ses hovedresultaterne for stivelseskartofler. I tabellen er bedriftenes hovedposter sorteret og vist i intervaller fra det mest til det mindst konkurrencedygtige niveau. I tabellen er der med en grå farvenuance vist, hvor bedriften STK23 ligger indenfor de valgte hovedposter. Bedriften ligger nr. 23 ud af 43 bedrifter målt på rest til jordleje ekskl. EU-støtte og dermed i den laveste tredjedel af bedrifterne. Men som det ses, ligger ikke alle hovedposterne i dette interval.

Udbytte af stivelseskartofler for bedrift STK23 ligger eksempelvis lidt over middel, hvorimod bruttoudbyttet ligger i den laveste fjerdedel. Til gengæld ligger stykomkostningerne og kapacitetsomkostningerne i den bedste tredjedel og "trækker" rest til jordleje inkl. EU-støtte og årets resultat op i 60%/67% fraktilen. Tabellen kan således bruges til at identificere de områder, der kræver særlig opmærksomhed, og de områder hvor bedriften klarer sig godt.

Selvom resultaterne i driftsgrensanalyserne ikke i sig selv peger på hvilken indsats, der skal iværksættes for at opnå en ønsket forbedring, er inspirationen fra dette hæfte et godt første skridt på vejen i en identifikation af fokusområder, hvor en nærmere analyse er nødvendig, inden der træffes beslutninger.

Tabel 1. Spredning i hovedposter for stivelseskartofler. Bedrift STK23 er markeret med gråt.

Stivelseskartofler											
43 bedrifter	Stærk konkurrenceevne							Stort forbedringspotentiale			
Fraktil	5%	10%	25%	33%	40%	50%	60%	67%	75%	90%	95%
Udbytte hkg pr. ha proceskartofler	468	455	415	398	386	377	353	347	334	293	257
Udbytte hkg pr. ha stivelseskartofler	489	482	473	469	460	445	440	433	421	393	390
Bruttoudbytte, kr. pr. ha	34.939	33.145	30.801	30.393	30.080	28.119	26.967	26.430	25.862	24.703	23.875
Stykomkostninger, kr. pr. ha	-7.328	-7.505	-8.034	-8.878	-9.228	-9.506	-10.117	-10.321	-10.996	-12.071	-12.567
Dækningsbidrag	25.969	23.708	20.613	19.995	19.089	18.681	18.317	17.475	16.530	14.438	13.728
Kapacitetsomkostninger, kr. pr. ha	-6.638	-7.095	-8.338	-8.591	-8.819	-9.726	-10.530	-11.307	-12.007	-13.602	-14.365
Rest til jordleje inkl. EU-støtte, kr. pr. ha	16.273	15.612	12.094	11.466	11.246	9.140	7.884	7.258	6.684	3.387	2.447
Årets resultat	11.266	9.225	7.049	6.470	6.067	4.045	2.937	1.977	1.283	-679	-2.876

Datagrundlag

Datagrundlaget for Business Check stivelseskartofler er driftsgrensanalyser fra årsrapporter. Driftsgrensanalyserne er indberettet til regnskabsdatabasen senest den 1.5.2014. I driftsgrensanalyserne er det muligt at adskille indtjeningen på bedriften mellem hoveddriftsgrenene helt til bundlinjen. I dette hæfte er det resultater fra driftsgrenen "stivelseskartofler".

Der skelnes i analysen ikke mellem jordbundstyper, da 97% af de indberettede driftsgrensanalyser gælder JB1-4. 28% af indberetningerne er fra JB2&4, og 69% er fra JB1&3. Af det samlede areal kan 49% vandes.

Det er som hovedregel landmanden og økonomikonsulenten, der i fællesskab har gennemført opdelingen fra årsrapporten til den enkelte driftsgrensanalyse. Efterfølgende er tallene blevet valideret på Videncentret for Landbrug.

Datagrundlaget omfatter 43 bedrifter med stivelsekartofler. Selvom stikprøven er af en rimelig størrelse, kan det ikke garanteres, at den er tilfældigt udvalgt. Der kan således være afvigelser mellem resultaterne i Business Check Stivelseskartofler, og de resultater der er opgjort på landsplan i andre publikationer.

Opbygning af tabeller

Business Check er en præsentation af enkeltbedrifters resultater. Der vises desuden gennemsnittet for hele gruppen, og for de fem bedrifter der har opnået de bedste resultater. Som målekriterium for sorteringen anvendes "Rest til jordleje ekskl. EU-støtte".

Søjlerne med de individuelle resultater er forsynede med et anonymt løbenummer, som peger tilbage på én og kun én bedrift. Dette understøtter muligheden for at sammenligne forskellige baggrunde for de opnåede resultater, eksempelvis om der er bundet meget eller lidt kapital i produktionen.

Alle tilgængelige driftsgrensanalyser, der overholder krav til datakvalitet, indgår i datagrundlaget, men det er kun bedrifter, der har givet særskilt tilladelse til individuel præsentation, der bliver vist i hæftet.

Gennemsnitsresultatet er således ikke kun gennemsnittet af de viste bedrifter i en given gruppe, men gennemsnittet af de tilgængelige driftsgrensanalyser i gruppen der samtidig overholder kravet til datakvalitet.

Gennemsnittet af de fem bedste - målt på driftsgrenens resultat pr. enhed - er ligeledes baseret på hele gruppen af de tilgængelige driftsgrensanalyser og ikke blot de viste bedrifter.

Business Check Planteproduktion 2013

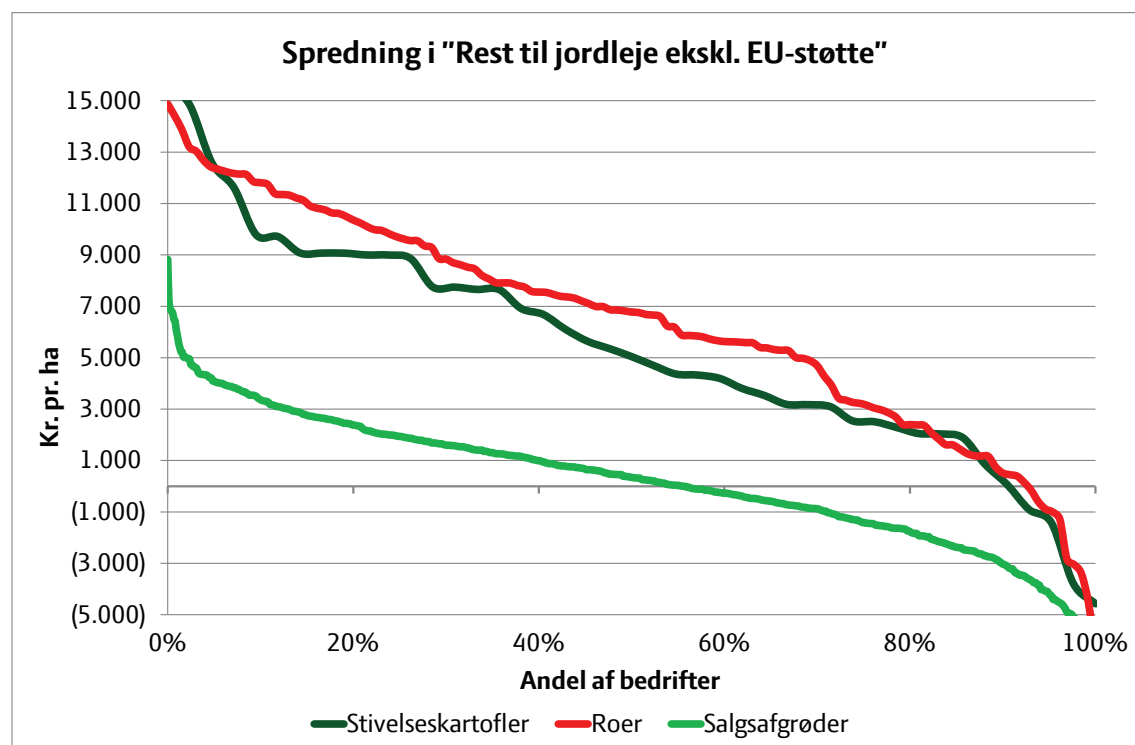
Stivelseskartofler

Resultater fra Business Check Stivelseskartofler

Analysen baserer sig på indberetninger og driftsgrensanalyser fra 43 bedrifter. 7 bedrifter har ikke indberettet udbyttet, og af de resterende 36 bedrifter har 17 avlet proceskartofler, 33 har avlet stivelseskartofler, og 14 bedrifter har avlet både proces- og stivelseskartofler.

Spredning i "Rest til jordleje ekskl. EU-støtte"

Figur 1 viser, at over 90% af alle bedrifterne i analysen har et positivt beløb til dækning af jordlejen, med de højeste beløb på omkring 12.000 – 15.000 kr. pr. ha. Spredningen svarer i store træk til spredningen for bedrifter med fabriksroer, mens det højeste beløb for andre salgsafgrøder (korn og frø) kun kommer op i nærheden af 5.000 - 8.000 kr. pr. ha. Derfor er der blandt bedrifterne med korn og frø kun omkring 55%, der har et positivt beløb i rest til jordleje ekskl. EU-støtte.

Figur 1. Rest til jordleje for stivelseskartofler.

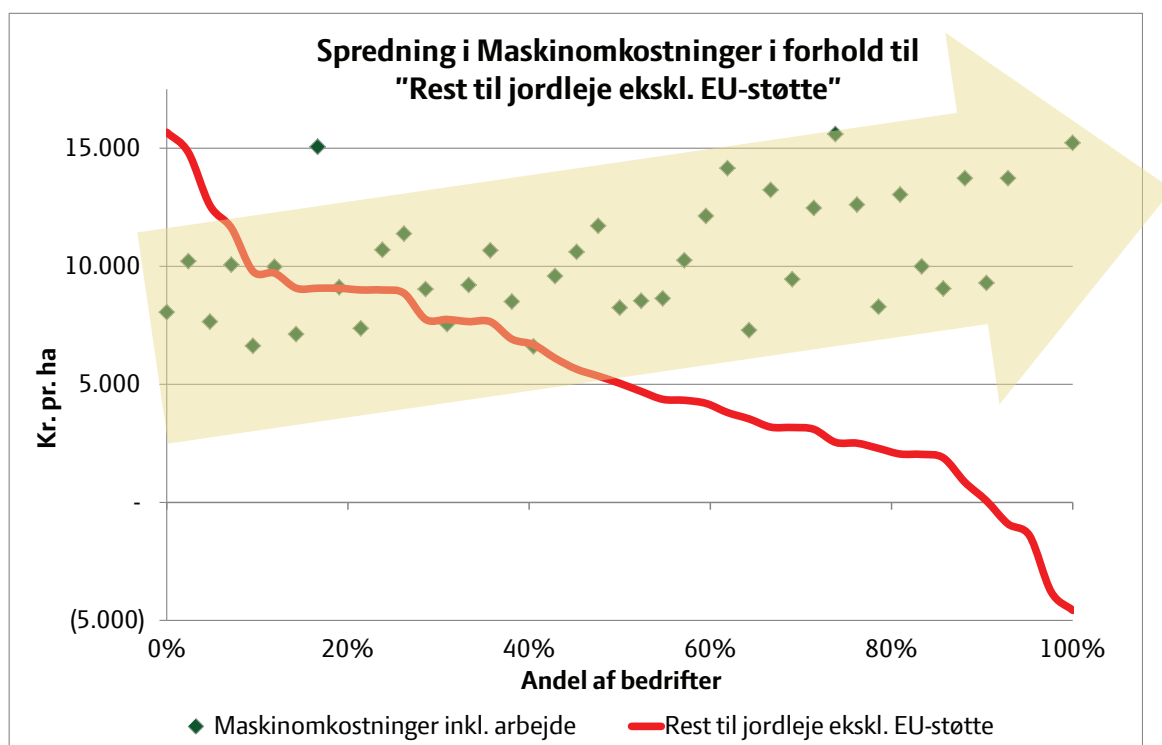

Omkostninger

En nærmere analyse af bedrifternes omkostninger peger på stor spredning i såvel stykomkostninger som maskinomkostninger inkl. arbejde. For stykomkostningernes vedkommende er der ikke nogen klar sammenhæng mellem størrelsen af disse og dækning af jordlejen. En væsentlig årsag til lave værdier i rest til jordleje er højere maskinomkostninger.

Figur 2 viser "Rest til jordleje ekskl. EU-støtte" og de tilhørende maskinomkostninger inkl. arbejde på de pågældende bedrifter. Den viser faldende rest til jordleje i takt med stigende maskinomkostninger inkl. arbejde. Dog er der en lang række bedrifter, der bryder dette mønster, men maskinomkostninger bør for mange bedrifter være et fokusområde til forbedring af indtjeningen.

Figur 2. "Rest til jordleje ekskl. EU-støtte" set i forhold til maskinomkostninger inkl. arbejde.

Planteproduktion - primært sandjord

Løbenummer - 43 bedrifter i gruppen	Gns. gruppen	Gns. Top5	STK4 P93	STK5 P91	STK6 P88	STK8 P84	STK11 P77	STK12 P74	STK15 P67
Percentil									
Areal med kartofler i alt	62	34	50	60	112	42	49	118	42
Heraf stivelseskartofler	49	31	45	55	102	42	42	107	42
Forpagtet andel af areal	35%	38%	19%	63%	9%	25%	59%	74%	25%
Udbytte hkg pr. ha proceskartofler	368								
Udbytte hkg pr. ha stivelseskartofler	445	452	472	435	481		461	460	408
Jordbundsforhold									
Andel JB 5-6 og 7-9	3%	-							
Andel JB 2 & 4	28%	40%							100%
Andel JB 1 & 3	69%	60%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	
Andel af areal der kan vandes	49%	39%	100%	94%	99%	100%	78%	94%	
Dækningsbidrag II (DB efter maskin- og arb.omk.)	8.265	15.012	13.864	11.742	11.856	11.855	12.151	10.802	9.578
Rest til jordleje ekskl. EU-støtte	5.412	12.896	11.615	9.784	9.710	9.072	8.994	8.857	7.657
Rest til jordleje inkl. EU-støtte	9.332	16.642	15.643	15.654	13.710	16.342	12.142	12.386	11.205
Maskinomkostninger inkl. arbejde	10.643	8.522	10.061	6.631	9.974	15.057	10.691	11.381	9.202
Jordleje inkl. forpagtn. korr. for EU-støtte	1.083	1.534	327	4.209	393	566	310	133	1.556
Jordpris ejet jord pr. ha	142.000	145.000	129.000	177.000	120.000	156.000	118.000	127.000	162.000
Inventarsaldo pr. ha	12.000	6.506	7.222	16.770	18.808	23.676	10.639	8.785	7.589
Gennemsnitlig betalt rente	3,6	4,2	3,6	3,5	3,5	5,5	3,5	3,5	3,4
Resultat korr. ved 2% rente på jord og 4% på andet	1.432	1.889	1.673	1.948	1.525	5.483	670	398	1.526
Aflæsningsgrad	6,7	11,0	12,8	6,6	10,1	10,1	14,9	19,0	7,4

Specifikation af resultat	Kr. pr. ha									
	28.430	32.317	33.047	30.764	30.837	34.999	30.917	32.336	26.157	
Bruttoudbytte salgafgrøder	28.430	32.317	33.047	30.764	30.837	34.999	30.917	32.336	26.157	
Maskinstationsindtægter	149	-2					1.994			
Andre landbrugsindtægter	28	-					20			
Bruttoudbytte	28.607	32.315	33.047	30.764	30.837	34.999	32.931	32.336	26.157	
Udsæd	-3.651	-3.780	-2.709	-5.102	-2.725	-3.595	-2.985	-3.314	-2.968	
Gødning	-2.497	-1.723	-2.919	-2.901	-3.357	-2.206	-4.159	-3.202	-1.123	
Planteværn	-2.837	-2.087	-3.110	-3.354	-2.593	-2.157	-2.526	-3.457	-1.619	
Diverse vedrørende mark	-713	-1.190	-384	-1.034	-332	-129	-419	-180	-1.667	
Stykomkostninger	-9.699	-8.781	-9.122	-12.391	-9.007	-8.087	-10.089	-10.153	-7.377	
Dækningsbidrag	18.908	23.534	23.925	18.373	21.830	26.912	22.842	22.183	18.780	
Brændstof og energi	-1.513	-913	-1.706	-534	-1.792	-2.666	-1.572	-1.768	-595	
Maskinstation	-1.873	-1.591	-400	-839	-69	-517	-2.493	-652	-857	
Vedligehold	-1.805	-1.587	-1.770	-1.845	-1.335	-3.728	-1.707	-2.893	-1.050	
Løn	-1.430	-606	-402	-402	-2.558	-1.629	-4.533	-1.654	-1.868	
Ejer aflønning	-2.384	-3.168	-5.418	-1.258	-2.711	-2.663	-1.191	-2.505	-3.571	
Ejendomsskat og forsikring	-399	-377	-261	-693	-343	-279	-153	-346	-169	
Diverse	-701	-622	-756	-343	-918	-848	-349	-702	-702	
Kapacitetsomkostninger	-10.105	-8.864	-10.311	-5.914	-9.726	-12.330	-11.998	-10.520	-8.812	
Afskrivninger bygninger og grundforbedringer	-536	-238	-344		-333	-265	-134	-335	-145	
Afskrivninger inventar	-1.636	-839	-1.137	-1.509	-1.019	-2.847	-885	-1.695	-1.125	
EU-støtte	3.920	3.746	4.028	5.870	4.000	7.270	3.148	3.529	3.548	
Renteomkostninger af bundet kapital	-4.916	-4.723	-4.413	-6.214	-4.949	-10.008	-2.670	-1.963	-5.193	
Forpagtning	-1.402	-1.255	-460	-5.031	-486	-226	-1.619	-2.475	-952	
Kapitalomkostninger	-4.570	-3.309	-2.326	-6.884	-2.787	-6.076	-2.160	-2.939	-3.867	
Årets resultat	4.233	11.362	11.288	5.575	9.317	8.506	8.684	8.724	6.101	

Planteproduktion - primært sandjord

Løbenummer - 43 bedrifter i gruppen	Gns. gruppen	Gns. Top5	STK19	STK23	STK26	STK31	STK33	STK35	STK40	STK42
Percentil			P58	P49	P42	P30	P26	P21	P9	P5
Areal med kartofler i alt	62	34	64	40	17	138	16	104	81	109
Heraf stivelseskartofler	49	31	43	35	17	110	2	104	63	34
Forpagtet andel af areal	35%	38%	74%	75%		25%	5%	62%	30%	55%
Udbytte hkg pr. ha proceskartofler	368		334			347	310		211	
Udbytte hkg pr. ha stivelseskartofler	445	452	489	444		482	473	382	455	394
Jordbundsforhold										
Andel JB 5-6 og 7-9	3%	-								3%
Andel JB 2 & 4	28%	40%			100%					3%
Andel JB 1 & 3	69%	60%	100%	100%		100%	100%	100%	100%	97%
Andel af areal der kan vandes	49%	39%	70%	85%	68%		53%		73%	95%
Dækningsbidrag II (DB efter maskin- og arb.omk.)	8.265	15.012	9.146	7.878	8.716	6.625	5.796	6.354	2.619	-1.017
Rest til jordleje ekskl. EU-støtte	5.412	12.896	6.108	4.697	4.193	3.096	2.508	2.049	-911	-3.788
Rest til jordleje inkl. EU-støtte	9.332	16.642	10.652	7.261	6.911	8.457	5.208	6.587	2.445	-1.389
Maskinomkostninger inkl. arbejde	10.643	8.522	9.583	8.532	12.127	12.470	12.606	13.033	13.727	17.666
Jordleje inkl. forpagtn. korr. for EU-støtte	1.083	1.534	900	1.529	3.445	-949	2.882	1.244	2.056	1.885
Jordpris ejet jord pr. ha	142.000	145.000	138.000	129.000	174.000	113.000	153.000	172.000	167.000	146.000
Inventarsaldo pr. ha	12.000	6.506	15.678	6.027	18.053	14.623	9.500	9.957	26.434	31.384
Gennemsnitlig betalt rente	3,6	4,2	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,7	3,5	3,5
Resultat korr. ved 2% rente på jord og 4% på andet	1.432	1.889	514	574	2.198	1.127	2.309	1.355	1.613	668
Aflæsningsgrad	6,7	11,0	12,2	7,4	3,8	6,9	3,3	4,4	1,7	-0,3

Specifikation af resultat										
Bruttoudbytte salgafgrøder	28.430	32.317	25.901	24.583	30.349	29.339	25.725	26.936	25.009	24.870
Maskinstationsindtægter	149	-2		584		125		423	813	
Andre landbrugsindtægter	28	-		159						426
Bruttoudbytte	28.607	32.315	25.901	25.326	30.349	29.464	25.725	27.359	25.822	25.296
Udsæd	-3.651	-3.780	-1.963	-3.306	-3.834	-4.197	-3.734	-1.187	-3.102	-3.759
Gødning	-2.497	-1.723	-2.677	-3.032	-2.224	-3.328	-1.386	-1.904	-2.639	-1.994
Planteværn	-2.837	-2.087	-2.139	-2.527	-3.350	-2.618	-2.128	-3.095	-3.169	-2.661
Diverse vedrørende mark	-713	-1.190	-393	-51	-98	-226	-75	-1.786	-566	-233
Stykomkostninger	-9.699	-8.781	-7.172	-8.916	-9.506	-10.369	-7.323	-7.972	-9.476	-8.647
Dækningsbidrag	18.908	23.534	18.729	16.410	20.843	19.095	18.402	19.387	16.346	16.649
Brændstof og energi	-1.513	-913	-1.256	-1.263	-580	-2.073	-2.660	-981	-3.101	-1.712
Maskinstation	-1.873	-1.591	-1.488	-1.263	-3.952	-323	-2.533	-317	-977	-2.407
Vedligehold	-1.805	-1.587	-1.598	-1.371	-829	-3.511	-1.293	-1.335	-2.163	-2.740
Løn	-1.430	-606	-952			-1.562	-4.634	-3.709	-4.587	
Ejer aflønning	-2.384	-3.168	-2.041	-3.790	-4.058	-2.982	-3.167	-3.893	-1.517	-1.495
Ejendomsskat og forsikring	-399	-377	-314	-253	-449	-432	-284	-494	-518	-321
Diverse	-701	-622	-942	-682	-530	-1.160	-633	-1.286	-679	-505
Kapacitetsomkostninger	-10.105	-8.864	-8.591	-8.622	-10.398	-12.043	-10.570	-12.940	-12.664	-13.767
Afskrivninger bygninger og grundforbedringer	-536	-238	-598	-680	-542	-569	-1.172	-805	-632	-116
Afskrivninger inventar	-1.636	-839	-1.727	-1.263	-2.609	-2.186	-2.850	-2.112	-2.450	-3.844
EU-støtte	3.920	3.746	4.544	2.564	2.718	5.361	2.700	4.538	3.356	2.399
Renteomkostninger af bundet kapital	-4.916	-4.723	-2.102	-2.871	-9.264	-4.125	-7.124	-4.653	-5.779	-5.172
Forpagtning	-1.402	-1.255	-5.047	-2.370		-1.488	240	-2.610	-1.144	-1.822
Kapitalomkostninger	-4.570	-3.309	-4.930	-4.620	-9.697	-3.007	-8.206	-5.642	-6.649	-8.555
Årets resultat	4.233	11.362	5.208	3.168	748	4.045	-374	805	-2.967	-5.673

Nøgletal og begreber

Stivelseskartofler

Nøgletal og begreber

I de nedenstående afsnit gøres rede for de nøgletal og begreber, som anvendes på tabsiderne i hæftet.

Løbenummer og benævnelse

Hver bedrift i hæftet er identificeret ved en benævnelse og et løbenummer, eksempelvis STK12.

Løbenumrene består af en bogstavkombination og et nummer. Bogstaverne STK angiver, at bedriften er i gruppen med stivelseskartofler, mens nummeret viser bedriftens rangering målt på "rest til jordleje". Således opnår bedriften med det højeste resultat i en gruppe nummer 1 og så fremdeles.

Percentil

Percentilen viser, hvor bedriften befinder sig i forhold til hele gruppens resultat. P100 er den bedste i gruppen. P90 viser, at 10% af bedrifterne opnår et bedre resultat osv.

P67 viser, at 33% af bedrifterne opnår et bedre resultat. Alle analyser er sorteret efter "Rest til jordleje ekskl. EU-støtte"; dermed viser P67, hvilket niveau årets resultat skal være på for at være blandt bedrifterne i bedste tredjedel.

I modsætning til løbenumrene, som blot viser antallet af bedrifter, der opnår et bedre resultat i gruppen, så kan percentilerne sammenlignes imellem grupper.

Bruttoudbytte

Bruttoudbyttet er den værdi, der er frembragt ved årets drift.

Ejeraflønning

Der er beregnet lønomkostning til den lønnede arbejdskraft. En ejers samlede arbejdsindsats aflønnes med 450.000 kr. og fordeles mellem driftsgrenene på bedriften. Ejeraflønningen korrigeres for ejerens eventuelle arbejdsindsats udenfor bedriften.

I tilfælde af flere ejere f.eks. I/S eller ved fuldtids medhjælpende ægtefælle aflønnes den første ejer med 450.000 kr. pr. år og de resterende med 350.000 kr. pr. år.

Årets resultat

Årets resultat fra driftsgrenen stivelseskartofler er det beløb, der er tilbage til rest og risiko, efter at alle omkostninger ved produktionen er dækket, inklusive forrentning af jordens værdi og løn til ejeren.

Jordpris og jordleje

Jordpris ejet jord angiver, hvad den ejede jord er værdisat til. Jordlejen beregnes ud fra jordværdien, renten og forpagtningsudgifter.

Inventarsaldo, kr. pr. ha

Dette er værdien af maskiner og inventar beregnet pr. ha dyrket areal (ejet såvel som forpagtet jord).

Maskinomkostninger inkl. arbejde

Maskinomkostningerne beregnes som summen af brændstof, energi, maskinstation, vedligehold, løn, ejerløb, afskrivning og forrentning af inventar. Der fratrækkes eventuelle maskinstationsindtægter.

Rest til jordleje ekskl. EU-støtte

Da både jordpriser og forpagtningspriser er særdeles afgørende for det opnåede resultat, er der valgt at sortere bedrifterne efter resultatmålet "Rest til jordleje ekskl. EU-støtte". Dette resultat er velegnet til at sammenligne, hvad de enkelte bedrifter opnår i resultat pr. ha til forrentning (eller leje) af jorden - uanset niveauet af EU-støtte på den enkelte ejendom. Det beregnes som alle indtægter og omkostninger på nær EU-støtte, forpagtning og forrentning af jord.

Rest til jordleje inkl. EU-støtte

Beregningen svarer til ovenstående blot tillagt EU-støtten. Beløbet viser hvor meget, der er tilbage til at forrente (eller leje) jorden, der bruges i produktionen.

Gennemsnitlig betalt rente

Denne rente bruges til beregning af renteomkostningerne på den investerede kapital. Renten er individuel og beregnet på baggrund af bedriftens renteudgift divideret med den gennemsnitlige gæld over året. Renteudgiften er de samlede renteudgifter på bedriften i 2013.

Resultatkorrektur for rente

Angiver hvor meget renteomkostningerne af investeret kapital skal korrigeres med, hvis renten havde været ens på alle bedrifter. Forrentning af jord er beregnet med 2% i rente. Alle øvrige aktiver forrentes med 4%.

Et positivt beløb betyder, at renteomkostningerne ville have været mindre, hvis renten havde været 2% på jord og 4% på andre aktiver.

Afkastningsgrad

Afkastningsgraden er det nøgletal, der er bedst sammenligneligt med andre erhverv. Det angiver, hvem der har været bedst til at aflønne den indskudte kapital.

Afkastningsgraden er defineret som årets resultat før renteomkostninger af bundet kapital, divideret med bundet kapital.

Den bundne kapital pr. ha kan beregnes ved at dividere renteomkostninger af bundet kapital med den gennemsnitlig betalte rentesats.

VIDENCENTRET FOR LANDBRUG P/S

Planter & Miljø

Agro Food Park 15 +45 8740 5000

DK 8200 Aarhus N vfl.dk

PARTNER I

DLBR®